

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

आनन्दगुठी विहार

प्रकाशक

आनन्दकुटीविहार गुठी, स्वयम्भू

[सं. द. नं. १/०३१ प्र. जि. अ. का. का.]

वर्ष २

भृत्य ६

ने. सं. १०६५

इ. सं. १६७४

वार्षिक ५/-

यो अङ्कको १—/२

“आनन्द भूमि” का नियम

- १) “आनन्द भूमि” आनन्दकुटी विहार गुठीको मासिक मुख्य-पत्र हो ! “आनन्द भूमि” प्रत्येक पृष्ठिमामा निर्सिकन्ध ।
- २) यसको वार्षिक चन्दा रु. ५/-, अर्ध वार्षिक रु. ३/-, एक प्रतिको पचास पैसा । जुन महोनामा पनि ग्राहक बज्ज सकिन्ध ।
- ३) बुद्ध-धर्म सम्बन्धी लेख मात्र यसमा छापिने छ ।
- ४) कुनै लेखकद्वारा प्रकट भएको विचारको उत्तरदायी सम्पादक मण्डल हुने छैन ।
- ५) प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवहार र चन्दा व्यवस्थापकको नाममा पठाउनु पर्छ । पत्र व्यवहार गर्दाखेरि आफ्नो ग्राहक संख्या, पूरा नाम र ठेगाना राओसित लेखी पठाउनु पर्छ ।
- ६) पत्रिका नलिने भएको खण्डमा वा आफ्नो ठेगाना हेरफेर गर्नु परेमा एक महीना अगाडि नै व्यवस्थापकलाई सूचना दिइनु पर्छ ।
- ७) कुनै पनि रचना प्रकाशित गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादक मण्डलमै रहनेछ ।

आनन्द भूमि कार्यालय
आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं

विषय सूची

बुद्ध वचनामृत

अन्तराष्ट्रीय जगतमा नेपाली संस्कृतिको सम्बन्ध तथा महत्व

बुद्ध वचनामृतया छुं

भगवान बुद्धको राजनैतिक उपदेश

उठ्ने बेला भयो, न भुल्नु है ?

सिकातयेमागु खँ

छपु लसकुस मे

ल्हासा देया चिकित्सा शास्त्रे बौद्ध दर्शन

श्रद्धा स्तम्भ क्षान्ति

धर्म गज्यागु ज्वी मा ?

Why Meditation ?

-भिक्षु अश्वघोष	२
-च्चमि मुनीन्द्रश्चन वज्राचार्य	३
-श्री उपेन्द्रनाथ राय एस. ए.	५
-केमिकल (रिडी गुल्मी)	६
	७
-सुरेन्द्र शाक्य, त्रिशूली	९
-डा० होमराज वज्राचार्य	१०
-“ज्योति”	११
-धर्म सुन्दर शाक्य, ख्वप	१४
-By Bhikkhu Piyananda	
(Sri Lanka)	१५

आण्णदु भूमि

“चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजनहिताय बहुजनसुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे धर्मं आदिकल्याणं मजभेकल्याणं सात्थं सव्यञ्जनं केवल परिपुण्णं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”

(महाबग—विनयपिटक)

मिक्षुहरु ! बहुजन हितको लागि, बहुजन सुखको लागि, विश्वमाथि दयाको लागि, देव र मनुष्यहरुको हित, सुख र कामको लागि संचार गर । मिक्षुहरु ! आरम्भ, मध्य र अन्त समयसम्म कल्याण हुने धर्मको अर्थ र भाव सहित उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिच्छुद्ध ब्रह्मचर्य(धर्म) को प्रकाश पार ।

सम्पादक मंडल

मिक्षु अश्वघोष, श्री बटुकृष्ण ‘भूषण’, श्री न्हुछेबहादुर वज्राचार्य

वर्ष २	आनन्द कुटी	पौष २०३१ बुद्ध सम्बत २५१८	स्वयम्भू	अङ्क ९
--------	------------	------------------------------	----------	--------

बुद्ध वचनामृत

जुन पुरुष ईर्ष्यानु, मात्सर्य युत्तं र शठ छ, त्यो धेरै बोल्नाले या सुन्दर रङ्ग रूपको कारण साधु हुन सक्तैन ।

यो पुरानै कुरा हो, केवल आजको होइन कि, जो बोल्दै बोल्दैन त्यसलाई पनि मानिस निन्दा गर्दछन् अनि जो धेरै बोल्दछ त्यसलाई पनि दोष लगाउँछन् । यसै गरी मित भाषीलाई पनि मानिस निन्दा गर्नन् । संसारमा यस्तो कोही पनि छैन, जसको मानिसहरूले निन्दा गर्दैनन् । एकदमै निन्दित र एकदमै प्रशंसित पुरुष न कहिले भयो, न हुन्छ, न आजकाल छ ।

यो फलामकै खिया हो जसले फलामलाई न खाएँ । यसै गरी पापीको पाप कर्मले नै उसलाई कुर्सितिमा पुन्याउँछ ।

अन्तर्राष्ट्रीय जगतमा नेपाली संस्कृतिको सम्बन्ध

तथा महत्व

-भिक्षु अश्वघोष

संस्कृतिको परिभाषा दिनु सजिलो काम होइन जस्तो लाग्छ । शब्दकोश अनुसार ता शुद्ध गर्ने काम, संस्कार, सुधार, कुनै राष्ट्र जातिको परम्परागत आचार, विचार, कला कौशल, बौद्धिक विकास आदिको परिष्कृत रूप आदि लाई संस्कृति भनिन्छ ।

अब मैले बुझे छै र मलाई अनुभव भए अनुसार नेपाली संस्कृतिको बारेमा केही कुरा यहाँ प्रस्तुत गर्दैछु ।

संस्कृति भनेको संस्करण र प्रगति हुँदै नयाँ नयाँ रूप लिदै जाने र तर नेपालीत्वको अस्तित्व रही रहनेलाई संस्कृति भनिन्छ जस्तो लाग्छ । सधै पुरानो भइ रहने र पुरानो वस्तु रहन सहन तथा चाल चलनलाई महत्व दिई रहने लाई मात्र संस्कृति भनिन्दैन ।

प्राचीनतम परम्परागत चाल चलन लाई यथावत चलाई राखेलाई मात्र संस्कृति भनिन्दैन भन्ने पुष्टिको लागि एउटा उदाहरण प्रस्तुत गर्नु अत्युक्ति त हुँदैन होला ।

२००७ साल पहिले र अहिलेको नेपाली संस्कृति र कलाका स्वरूप धेरै फरक भैसकेको छ ।

नेपालमा बौद्ध र हिन्दू संस्कृतिहरूले आ-आफ्नो क्षेत्रमा जड निकै बलियो संग जमाएको देखिन्छन् । संसारमा कतै नभएको ढंग र तरिकाले हिन्दू र बौद्धहरूको बीच सम्बन्ध कायम भएको छ । विचार धारा मिल्दो जुन्दो रहेछ । नेपालमा बौद्ध र हिन्दू राजाहरूले राज्य स्थापना गरी सकेका छन् । दुवै संस्कृतिको रूप उथल पुथल भै सकेको छ । आज आएर हिन्दू र बौद्धमा केही विशेषता छैन भन्नु अत्युक्ति हुँदैन होला जस्तो लाग्छ ।

हिन्दू संस्कृतिमा ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य र शूद्र यी चार वर्ण व्यवस्थालाई ठूलो महत्व दिएको देखिन्छ । तर बौद्ध संस्कृतिमा जातिभेद, वर्ण भेदलाई कुनै स्थान दिएको देखिन्दैन । त्यसैले स्वयम्भू मा सबै जातिलाई द्वार खुलेको छ, स्वागत छ ।

नेपाल एउटा मात्र हिन्दू राज्य भएर पनि स्वर्गीय श्री ५ महेन्द्र बीर विक्रम शाह देवले नया मुलुकी ऐनमा जाति भेद र वर्ण भेदको व्यवस्था लाई निर्मल पार्नु भएको छ । जस बाट संस्कृतिको रूप नै बदलिएको देखिन्छ ।

शाह बंशीहरूको राज्याभिषेक गर्ना निसित दुइ जना महारानी आवश्यक भएको चलनलाई स्वर्गीय श्री ५ त्रिभुवनको पाला सम्म कायम रह्यो तर स्वर्गीय श्री ५ महेन्द्रको पालादेखि त्यो परम्परा रहेन । संस्कृतिको रूप बदलिन्छ भन्ने यो ज्वलन्त उदाहरण हो ।

संस्कृति र कलाको सुरक्षा तथा विकाशको लागि राज्य बा सरकारको सहयोग चाहिन्छ अन्यथा संस्कृतिको कुनै महत्व बाँकि रहदैन । जन जीवनमा आर्थिक स्तर ऊँचा भए मात्र संस्कृति छलकिन्छ, उज्वल हुन्छ भन्ने मेरो धारणा छ ।

बौद्धको विचार अनुसार पनि आर्थिक चिन्ना बाट मुक्त भए मात्र संस्कृतिको रक्षा हुन्छ, नैतिक जीवन बलियो हुन्छ अन्यथा धर्म र संस्कृति ढलमलिन्छ । संस्कृतिको केही मूल्य रहदैन । किन कि आर्थिक कारणले नै मानिस-

हरु आफ्नो मातृभूमि छाडी विदेशतिर लाग्छन् । अनि बिस्तारै आफ्नो संस्कृतिलाई तिलाङ्गजली गर्न्छन् ।

नेपालको संस्कृति र कलाको मुख्य अंग मध्ये बुद्ध धर्म पनि एक हो । नेपालमा बुद्धको जन्म भयो । फल स्वरूप अन्तर्राष्ट्रीय जगतमा नयाँ संस्कृतिको प्रादुर्भाव भयो । बौद्ध संस्कृतिको मूल लक्ष्य हो शोषण विहीन समाजको स्थापना । त्यसको लागि आर्थिक समानता हुनु पर्छ र आर्थिक चिन्ता बाट मुक्त हुनु पर्छ ।

बुद्धको नयाँ संस्कृति लंका, बर्मा, थाइल्याण्ड, कम्बोडिया, लाओस, चीन, वियतनाम, मंगोलिया तथा जापान आदि देशमा फैलाएको छ ।

बुद्धको परिनिर्वाण (मृत्यु) पछि २१८ वर्षमा सम्राट अशोकको पालामा बौद्ध संस्कृति निकै बलियो भै सकेको थियो । सम्राट अशोकको पाल मा नै अन्तर्राष्ट्रीय क्षेत्रमा बौद्ध संस्कृतिको प्रचार भएको थियो ।

नेपाल र चीनको बीच घनिछ सम्बन्ध भएको बौद्ध संस्कृति र कलाले गर्दा हो । नेपाली कलाकार अरनिको चीनमा गएर नेपाली कला पूर्ण चैत्य निर्माण गरी स्थापना भएको आजसम्म पेकिङ्ज शहरको बीच उमी रहेछ । यस्तै नेपाली कला पूर्ण अर्को चैत्य पेकिङ्जकै पिहाइ पाकमा स्थापना गरेको छ । यस पंक्तिका लेखकको आँखाले देखेको छ । त्यस बखत आँखामा आँसु भरिएको थियो ।

नेपाली छोरी भृकुटी कुमारी लहासाको थड चाड गम्पो राजासित विवाह हुँदा खेरी नेपाली बुद्ध मूर्ति र बौद्ध कला वस्तुहरू लगेको कुरा सबैले बुझेकै कुरा हो ।

सोवियत रूसको लेनिन गाडमा एउटा बौद्ध गुम्बामा बौद्ध चित्रले सजाएको, चित्रांकित गरेको देखदा मलाई त नेपालमा नै छु जस्तो लाग्यो । नेपाली बौद्ध चित्र कला मात्र होइन नेपाली लिपी रंजना अक्षरले 'ॐ मणिपद्मे हुँ' र

अरु अरु मन्त्रहरू भित्ताको चारै तरफ लेखिएको मैले आफ्नै आँखाले देखन पाएँ ।

त्यस्तै (मंगोलिया र) बुरियात मंगोलिया (साइ-बेरिया) मा धेरै नेपाली कलाले भरिएको चैत्य बौद्ध स्तूप र बुद्ध मूर्तिहरू देखें ।

भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर बाट सुनेको थिए । जापानको नारा शहरमा नमोबुद्ध (नम्बुरा) को चित्र अकित भएको एउटा विहार छ । त्यहाँ महासत्व राजा बोधि-सत्वले भोकाएको बधीनि र बच्चाहरूलाई आफ्नो मासु छवाइ रहेको चित्र पनि छ रे । यी कुराहरूबाट थाहा पाइन्छ नेपाली संस्कृति र कला क्तिसम्म अन्तर्राष्ट्रीय क्षेत्रमा प्रचार भएको छ ।

म लंकामा अध्ययन गरी रहेको बेलामा एक जना रिसर्च स्कलरले मकहाँ आएर सोधे—

“तिमी नेपाली है ?”

‘हो’ भने पछि फेरि सोधे— नेवारी जाति है ?
हो भने ।

उसको हातमा एउटा किताब थियो । त्यो पुस्तक नेपाली संस्कृति सम्बन्धी रहेछ । मैले त्यो पुस्तक लिइ रहेहो थिएँ । त्यसमा सचित्र नेवारीहरूको विवाह सम्बन्धी, दुलहीन भित्र्याउने, म्हूँजा, भाइटीका, बिहान बिहान देवी देवता कहाँ पूजा सामान लिइकन दायाँ हात छिकी खास्तो लाएकी आइमाइहरू गइ रहेकी सचित्र फोटो देखें ।

अनि त्यो अन्वेषक विद्यार्थीले सोधे— यी तिमीहरूको संस्कृति हो ?

मैले भने— हो ।

त्यो विद्यार्थीले भने— त्यसो भए तिमीहरूको संस्कृति धेरै पुरानो रहेछ । अहिले सम्म बुद्धकालीन संस्कृति नेपा-

बुद्ध वचनाभृतया छुं

बु. सं. २५१८

चवमि मुनोन्द्ररत्न वज्राचायं

शील, चित्त व प्रज्ञाया शुद्धि
राग, द्वेष व मोह मदया बनी
पाप कर्म लिचिला विद्व
शुद्धगु जीवन न्हावले हने फइ

आत्मरथ, प्रमाद उत्साहहीनता
असंयम, निन्द्रा व तन्द्रा
थव खुपाः क्षया तियेवं तिनि
हने फइ जीवन सुख व शान्ति

परया वस्तुइ लोभ मयासा
वासना व तृणां लिचिला च्वंसा
संयम जीवन पालन याय् फइ
सदाचारी व ध्यानी जुय् फइ

निन्द्रा द्वेष सुयातं मयासा
हिंसा आदि कुर्कर्म मयासा
मदया बनी सुयागुं वैरभाव
मुखमय जीवने हने फइ

लमा छ नि । आइमाइहरू दायाँ हात छिकी खास्तो लाउने,
हातमा पार्ना लिइ भित्त्याउने पुरानो संस्कृति हो । त्यो
विद्यार्थी एशियाथी संस्कृति बारे अन्वेषण गरी रहेको
थियो । उसित नेवारी भाषाको शब्दकोश पनि थियो ।
जुन कि शब्द नागरी लिपी अर्थ अंग्रेजीमा लण्डनमा
छापेको ।

अन्तर्राष्ट्रीय जगतसित नेपालको बडी सांस्कृतिक
सम्बन्ध भएको २०१३ साल अर्थात सन १९५६ मा धर्मो-
दय सभाको आयोजनामा चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलन
काठमाडौंमा भएकोले हो । त्यस बखत उक्त बौद्ध सम्मे-
लनमा भागलिन आएका प्रतिनिधि मंडलले नेपाली संस्कृति
र कला साथै लिएर आ-आफ्नो देशमा फर्केका थिए ।
अनि मात्र धेरै विदेशीहरूले थाहापाए नेपाल एउटा स्वतन्त्र

सार्व भौमिक सत्ता सम्पन्न राष्ट्र र बुद्ध जन्मेको राष्ट्र हो
भन्ने ।

चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलन गर्ना निमित्त स्वर्गीय श्री
५ महेन्द्र बीर विक्रम शाह देवको विशेष अभिरूचि र
सहानुभूति तथा श्री ५ को सरकारको आर्थिक सहायता
उल्लेखनीय छ । आर्थिक सहायता मात्र होइन । चार्हने
अरू प्रबन्ध पनि भएकोले उक्त बौद्ध सम्मेलन आशातीत
सफल भएको थियो । हुनत नेपाली जनताको अपूर्द सङ्योग
विसंनु हुन्न र चिरस्मरणीय छ ।

अतः भन्न सकिन्छ बौद्ध संस्कृतिले गर्दा नेपालको
महत्व बढेको छ । यसैले त होनि अन्तर्राष्ट्रीय स्तरले
बुद्ध जन्म भूमि लुम्बिनी विकासको आवाज मात्र होइन
आर्थिक सहायता पनि आइरहेको । अस्तु

★

राजवान बुद्धको राजनीतिक उपदेश

—श्री उपेन्द्रनाथ रा. प. एम्. ए.

तृष्णा रूपी रोगले पीडित मानवतालाई शान्तिको मार्ग प्रदर्शन गराउने महापुरुष भगवान् बुद्ध राजनीतिज्ञ हुनुहुन्थ्यो । त्यस राजनीति सित वहाँको केही सम्बन्ध थिएन जसको उद्देश्य केवल क्षमता प्राप्ति गर्नु र यथेच्छ उपभोग गर्नु नै हो । परन्तु वहाँको सिद्धान्त धर्म पूजा पाठ र तन्त्र-मन्त्र बाट मुक्ति हुने कुरामा विश्वास राख्ने मात्र होइन बल्कि आचरण प्रधान थियो । यस्तो धर्ममा कुन कर्तव्य कुन अकर्तव्य भन्ने यो प्रश्न सन्यासीहरूको लागि मात्र थिएन गहर्थी र राजाहरूको लागि पनि थियो । त्यसैले प्रसंगवश राजाको धर्म बारे पनि चर्चा गर्नु आवश्यक देखिएको छ ।

मनु ऋषि आदि पुराना शास्त्र कारहरूले बर्ण भेदको रक्षागर्नु, राज्यका चारै दिशाहरूमा विजय हसिल गरेर विस्तार गर्नु र अश्वमेघ, राज्यसूय आदि बडा बडा यज्ञ गर्नु नै राजाको कर्तव्य हो भनेर भनेका थिए । तदनुसार थाहा पाइन्छ । कि क्षिमेको राजाहरू सित लडनु र पशु बली प्रधान यज्ञ गर्न फैशन जस्तै बनेको थियो । तर भगवान् बुद्धले यस प्रवृत्तिलाई निन्दा गरेर प्रजा पालन र शान्ति रक्षा गर्नु नै राजाको मुख्य कर्तव्य हो भन्नु भएको राम्रो उदाहरण कटदत्त सून्न (दीघनिकाय १। ५) मा पाइन्छ ।

यस सूत्रको अनुसार एक राजाका मन्त्री हुनु हुन्थ्यो । जब राजाले यज्ञ गर्न इच्छा गरे तब वहाँले अहिंसामूलक यज्ञको उपदेश राजालाई दिनु भयो र त्यसबाट प्रजालाई समेत सर्व प्रकारले सन्तुष्ट गराउनु भयो । सोही निम्त उपदेश ध्यान दिइनु योग्य छ ।-

“तपाईंको देश सकंटक, उत्पोडीत तथा ग्रामवात पनि देखिन्छ, बदमासी पनि भडहेछ । तपाईं यस्तो सकंटक जनपदबाट बलि (कर) लिनु हुन्छ; यसले तपाईं इनी-हरूको अकृत्यकारी हुनुहुन्छ । शायद तपाईंले यी डाका-हरूलाई बध, बन्धन, हानि देशबाट निर्वासन गरेर निर्मूल पारि दिनु हुन्छ । तर यी अपराधीहरूलाई यस प्रकारको कारवाहीले जडै देखि निर्मूल पार्न सकिदैन । जो मर्नु बाट बचेको छ उनीहरूले पछि तपाईंको राज्यमा उत्पात मचा उन सक्छन् । यी अपराधीहरूलाई निर्मूल पार्न उपाय के रहेछ भने— महाराज, तपाईंको राज्यमा जा कृपी, गो पालन गर्न इच्छुक हुन्, उनीहरूलाई तपाईंले (सरकारले) औजार तथा बीज प्रदान गर्नु पर्छ । जो व्यापार गर्नको निमित्त उत्साह इच्छा प्रकट गर्दछन्, उनीहरूलाई पूँजी (=पा भूत) दिनु होस । जो सरकारी जागीर खान इच्छा र उत्साह देखाउँछन् उनीहरूलाई वेतन भत्ता दिनु होस । उनीहरू आफ्नो काममा संलग्न हुन अनि राजाको जनपदमा उत्पात तथा दुःख मर्चिदैन । तपाईंलाई महान लाभ हुन्छ जनपद पनि पीडा रहित, कण्टक रहित, समृद्धि सम्पन्न हुन्छ ।”

त्यस प्राचीन समयमा जन हिंसा द्वारा नै अपराध र उपद्रव्याहाहरूलाई सखाप पार्ने विचार थियो यो एकदम अनौठो थियो । यता हामी देख्छौं कि भगवान बुद्धले अपराधको मूल कारण आर्थिक विषमता र सामाजिक दोष हो भन्ने कुरामा स्वीकार गर्नु भयो । त्यस युगका शायद नै कोइ विचार यत्ति यथार्थबादी देखिन्थ्यो । यस

प्रकार सामाजिक अशान्तिको निदान गरेर उहाँले त्यसको जुन उपचार गर्नु भयो त्यसले हामीलाई आधुनिक कल्याण गरी राज्यको कल्पनाको नजीक पुन्याइ दिन्छ ।

युद्ध होइन, शान्तिपूर्ण उपाय द्वारा नै दुइ राज्यका लगडा मिटाइ दिन सकिन्छ र मिटाइनु पर्छ यो बुद्धको अर्को महत्वपूर्ण उपदेश हो । कोलिय र शाक्यहरूको लगडालाई उहाँले यसरी समाधान गर्नु भयो । रोहिणी नदीको पानीले नै शाक्यहरूको दुबै राज्यमा सिंचाइ भइरहन्थ्यो । एक पल्ट यही विषय लिएर लगडा भयो र दुबै राज्यहरूमा वीरहरू लडाइको लागि जम्मा भए । त्यस समय भगवान् बुद्ध त्यहाँ पुग्नु भयो र उनीहरू सित प्रश्न सोध्नु भयो—

“महाराज ! तपाईंहरूको आगमन यहाँ कसरी भयो ?”

“भन्ते ! न नदीको दर्शनार्थ, न त्रीडाको निमित्त । हामी यहाँ संग्राम हुन लागेकोले आएका हाँ ।”

“महाराजहरू ! तपाईंहरूको लगडाको कारण के हो ?”

“भन्ते ! पानी”

“महाराज ! पानीको कति मूल्य पर्छ ?”

“भन्ते अलि कति मात्र”

“महाराजहरू ! भूमिको मूल्य कति पर्छ नि ?”

“भन्ते ! भूमि समूल्य हुन्छ ।”

“महाराजहरू ! क्षत्रीयहरूको कति मूल्य हुन्छ त ?”

“भन्ते ! क्षत्रीय अमूल्य हुन्छ ।”

“महाराजहरू ! अलिकति मूल्य हुने पानीको लागि अमूल्य जीवनहरूको नाश किन गर्ने नि ? कलहमा आनन्द छैन ।

आधुनिक विश्वमा तमाम अशान्तिहरूको कारण निरंकुश, राष्ट्र अहंकार हो । एउटा राष्ट्रले अर्को राष्ट्र प्रति अन्याय गर्नु यसैले उचित मानिन्छ— तर भगवान् बुद्ध स्पष्ट गर्नु हुन्छ—

आफ्नो वा अर्को निमित्त अथवा छोरा छोरी पाउने आसा अथवा धन र राज्यको निमित्त अधर्मबाट समृद्ध हुन्छ भन्ने विचार नराख्ने यस्तालाई धार्मिक भन्दछन् (धम्मपद ६।९)

यदि आज भोलि विश्वमा देखिएका शक्तिशाली राष्ट्रहरूले भगवान् बुद्धको यस उपदेशलाई पालन गरे विश्वको निमित्त कति राम्रो हुने थियो होला ।

उठने बेला भयो, न भुल्नु है ?

उज्यालो भैसकेको छ किन मन भुलि रहेको । सरण परै बुढ्जीको आखिर छोडी जाने छौं । कति सुतुं कति भुलुं जन्मको बरबाद यो । समझ्ना दिइ रहेको छु नभुलि धर्म गर्नु है । सबै भुलि गयो रुदै शरीर छोडी एकलै । कसैले के लिइ गयो हामी के लिइ जाने छौं । किन धेरै यहाँ भुलेको पछाडा जानु पर्लाहै । उठ जाग बित्यो धेरै जानु छ, एकदिन नाङ्गै । अवेला भइसकेको छ, गर्नुछ पुण्य धेरै नै । प्रपञ्चमा नभुल्नु है, जानु छ देह छोडेर । उज्यालो भैसकेको छ किन मन भुलि रहेको ।

—केमिकल (रिडी गुलमी)

सिकातयेग्रागु खे

श्री सम्यक रत्न गुर्जु,
नमस्कार !

छगू खैं सीकेगु आशा थव पौ चवया चवना । आनन्दकुटी विहारं बुद्ध धर्मया वारे “आनन्द भूमि” धागु पत्रिका पिहाँ वया चवंगु खना । बुद्ध धर्मया पत्रिकात् स्वये मखंगु यक्व दत । थव पत्रिका स्वये खना यक्वसिया लय ता वो । उकी छपिणिगु नं बरो वर लेख पिहाँ वइ चवंगु खना ।

अँ ! सीके मास्ते बोगु खैं छु धासा—छपिं छु सालं निसें थेरवादी शासने दुथ्यागु, छपिनि न्हापां याम्हंगुरू सु खः । नेपाले भन्ते धाःपि भिक्षुपिं गुबले निसे दया वोगु ? थुकिया लिसः छक बाँलाक बिया बिज्यासा जि कृतज्ञ जुये ।

छपिनि
आशारत्न शाक्य,
मेची अंचल

श्री आशारत्न शाक्य

मंगल कामना दु ।

पी थ्यगु खुलां मयाय धुंकल । पौया लिसः याकनं चवये मफुगुलि क्षमा फवना चवना । पौया लिसः तहाकेक चवये मागु जुया चवयेत अलिस जुया चवन धयला लिमला ना चवन धाय् । छपिसं न्यना हइ बिज्यागु प्रश्न नं बाँनं लागु, इतिहास थे ज्वी धुंकुगु हानं सीकातये न मागु खैं जुया चवन । आ जि लुमथे चवया हेये त्यना ।

अन्दाजि १९९८ सालया खैं खः । मंजु श्री पर्वते भिक्षु छम्हसिनं बाखैं कना चवंगु तस्सकं बाँला धागु

आनन्द भूमि

सः न्यना । लिपा हानं किम्डोल बिहारे बाखैं कना चवन धाः बले जिमि माँयात पिरेयाना किम्डोल बिहारे वना । साप यचुसे पिचुसे च्वंम्ह भिक्षु छम्हस्यां बाखैं कना चवन । साप बाँला । मनूते साप लय लयता । गुबले न्यने मखंगु खैं न्यने दत । बाखैं को चाल । मेपिसं न्यन — व बाखैं कॅम्ह भिक्षुया नां छु थे ?

छम्हस्यां धाल अमृतानन्द धाथे च्वं । थव खैं जिगु न्हायपने दुहाँ वन । छुं दि लिपा जि व जिमि दाइ रत्न मान (आः श्रामणेर महेन्द्र) जिपिनिम्ह किम्डोल बिहारे वना बले बुराम्ह भन्ते न छिमिगु छ्वे गन धका न्यन । अले मछा पहलं खपे, व्यापार जक ये थाय मटु त्वाले ख धया ।

उलि धाय् धुनेवं छपिं ज्ञानज्योति गुर्जुया काय खःला ? धका न्यना बिज्यात । अले मने भतिजा सास थाहाँ वल कि जिमि अबुयात महस्यूम्ह हे भन्ते जुया चवन । अले खँल्हयेत मग्यात । छगू निगू खँल्हाना वना । थथे हे वरोवर वसपोलं याथाय् वनेगु वानि जुल । वसपोल भन्ते धर्मालोक महास्थविर खः आ परलोक जुया बिज्याय् धुंकल । वसपोल आपलं याना पञ्च शीलया खैं कना बिज्याइ । खैं कना बिज्याइ वले न्वाय् थे याना थ्वीक कना बिज्याइ । वसपोल यागु उपदेश न्यना जि ला साप प्रभावित जुया । वसपोल अबले पुना बिज्याना चवंगु चीवर (वस्त्र) हुलि हुलि चुलि चुलि जुया भ्वाथः जुया चवंगु आतकं जिगु मिखाया न्ह्योने खने दया चवनी । न्हापा भन्ते पिनि चीवर छजु कथा पुनेत गन कथा पुने धयाथे च्वं । जिमि अबुया पासाया नातो याना वसपोल नाप परिचय दत ।

भिंग लंपु क्यनीम्ह गुरु चूलात । लिपा वसपोल स्वयम्भू
जगले बलचा छगु दयेका च्वना बिज्यात । (आः व बलचा
संसार प्रशिद्धगु आनन्द कुटी ना जुया आनन्दगु थाय् जुया
च्वन ।) अले गुलि चां मदुवं सुख मदुगु खँ न्यने माल ।
भिक्षुपि पितना छोइन । थव श्री ३ जुद्ध शम्सेरया पाले
सिगु खँ खः । अले आनन्द कुटी वनेत पला चिपला जुया
बल । छेँ नं अबु पिसं बो बिल । छुं दिन लिपा थेरवार्दी
भिक्षुपित्त पितना छोत धाः बले नुगः पाय् तज्याइ थें च्वंक
अपसोस ज्वीका च्वने माल । छरु बरु आनन्दकुटी वनेगु
बानि याना च्वनागुर्लि गन वने ! गन वने जुया नुगः
मछिना म्हाइपुसे च्वंच्वन ।

झन्हु जि थाय् मदु बाहुले याम्ह तासी दाइया पसले
फेतुना नुग मर्छिगु भन्तेपि देशं पितना छोगु खँ कना ।

वयकलं धयादिल—छपिनि अपायसकं नुगः मर्छिसा
स्वयम्भूइ योग रत्न गुर्जुयाथाय् बोना थंके वसपोलं ज्ञान
गुण व ध्यान भावनाया खँ कना बिज्याइगु नं साप बाँला
जू । कन्हे खुनु हे योगरत्न गुर्जुयाथाय् वना सत्संगत याना
च्वच्वं वसपोलया शिक्षा नियम खना छुथें गये थें जुया
बल । मर्छि थें जुया बल । छाय् धाःसा वसपोलया शिक्षा
कायेत लाभा प्याज मुसु मांस प्रदार्थं छुं नये मज्यू ।
गृहस्था श्रमे च्वना वसपोलया शिक्षा कया जीवन हना
च्वनेगु मर्छि थें व्यावहारिक मज्यूथें च्वना वसपोलया
शिक्षा मक्या । भन्ते पिनिगु शिक्षा याउंसे च्वं । पंचगील
कया एला छता बाहेक फुकं नये ज्यू । ला नं नये ज्यू ।
बरु हिसा याना नये मज्यू । तर स्वादे लाना वहे जक नयेगु
पलके थ्वी मज्यू, मदयेक मगा धाये मज्यू । एसां भन्तेपि
मदुगुर्लि छुक निक योगरत्न गुर्जुया कार्यपि नाप मणिचुद
देहे वना च्यान्हुति जंगले च्वना भावना नं याय् नं । जि अन
खना योगरत्न गुर्जुं बासः याना च्वंगु । वासः याइगु धाःसा

बाँलाताल । वासः याइगु ढंग थौकन्हे यापि मुवक तसे खसा
वैज्ञानिक ढंग मध्यासां मनोवैज्ञानिक तरिका धका अवश्य
धाइ थें ताः । छाय् धाःसा जाकि निगः ल्हर्हाति कया रोगीया
प्वा स्या थाय् वा छ्यों स्या: थाय् अथवा गन गन स्या:
धाल अन अन जाकि म्हू छिना तःगु ल्हातं बो बो स्याना
बी अले ५-१० मिनेट ति जाकि अनसं दिका तइ बले रोग
लाया वं । बोक्सी बइ पिन्त नं थुगु रूपं वासः याइगु खनी
बले अजुगति मचाइपि सु दै । वसपोलं बोक्सी लाइगु ज्या
नं याना बिज्याः । तर थव ज्या भिंगु थें मताया । बौद्ध
दृष्टिकोणं थज्यागु ज्या मिथ्या दृष्टि थें ताः ।

वसपोल योगरत्न गुर्जु आपालं धयाथें शान्ति निकेतने
(आनन्दकुटीया च्वसं च्वंगु उर्कीयात ध्यानकुटी नं धाः)
च्वना बिज्याः । अन बरोबर वनेगु बानि जुसेलि राजमान
साहु यात नं म्हसिल ।

२००३ साले पितना तःपि भिक्षुपि दुहाँ वये जित
ध्यागु खबरं साप लय ताया च्वना । अबले श्री ३ पद्म
शम्सेर प्रधान मंत्रीया हुकुम ज्वी धुंकल । अबले पूज्य
अमृतानन्द भन्तेया अल्सि मचागु कुतःलं लंकाया प्रसिद्ध
नारद महास्थविर प्रमुख मेपि प्रतिनिधि व्वना श्री ३ पद्म
शम्सेर नाप लाना भिक्षुपि नेपाले दुहाँ वये ज्यु धयागु हुकुम
जूगु खँ सकसिनं मस्यूगु मज्बु । एनं थन लुमंका तये मागु
खँया नापनावं उल्लेख याये मार्गुलि न्ह्यथना च्वना ।

२००४ साल क्यंवले आनन्दकुटी बलचा मज्से बाँलाना
बल । तःकु कुटी जुल । नारद भन्ते व मेपि भन्तेपि च्वना
बिज्यात । अबले हे स्वयम्भू ज्ञान माला भजनया पासापि
लिसें जि नं पूज्य नारद भन्ते नापं सिपुच्वे वना । अबले
या घटना छगु नं न्ह्यथनेगु अपो खँ ज्वी मखु ताया ।
सकलें सिपुच्वे बाय् च्वना कन्हे खुनु सुये बाघ दुवाले थ्यन ।
अन भोजन थम्ह वैज्ञातिम्ह ज्या च्वने । अज्यामेसिन

थृगु नये ला मनयेला धैर्ये जिगु मने ल्वाक बुक जुया धी
बजि वाला च्वन। मनया खैं चीसकं मानदास साहु यात
कना-बले वयेकलं भरोसा विवा धैं दिल थन जंगले
न्ह्यामसिनं थृगुजा नःसां ल्या मदु। छपिं नं गुर्जु
जिन न्हिं कं याना नये माह खः। अले तिनि मन
याउँल।

भोजन याये धुका तिनि स्वयम्भू भजन खलया
पासार्पि पूर्ण मान दाइ, द्वारिका दाइर्पि सकल नापं बाँलाक
परिचय दत। म्हसिल।

लिपा थुक्यं सतसगत याना भन्ते पिनिगु उपदेश
न्यन्यं तिनि बाघ दुवाले जा नया वयागु ग्या चिकुगु

तना बन। थव खैं न्यने बले थौं कन्हेया युवकत
न्हिला च्वने फु। न्हापा न्हापाया खैं द्यगु निगु न्ह्यथना
हये। न्हापा राणने पाले भिक्षुपि नाप संगत यायेत
ग्याय् मा:। पासापिन्थाय् जा छक नरत त्रास कया
च्वने मा:। थौं कन्हे यैं धर्म यायेत स्वतन्त्र गन दु धका!
का थौं थुलिनि च्वे। त्यानुसे च्वना बल।
बाकि लिपाया अंके पिहाँ वै।

छपिनि

सम्यक रत्न, बज्राचार्य

खवप

द्वपु लसकुस मे

सुरेन्द्र शावय, त्रिशूली

पूष्य भूमिस, पुणीत दिनस लसकुस दु वा लसकुस दु।
लसकुस दु वा लसकुस दु।

पूष्य भूमिस, पुणीत दिनस लसकुस दु वा, लसकुस दु।
लसकुस दु वा, लसकुस दु।

भौतिकताया निर्मम मुगलं मानवता तछयायत सन।
मनया दर्शन मखना जगतं, भोर जुया नं खिउँसे च्वन।

एशिथाया जः खःसां क्षी दे, खिउँया मन स्वां-मव्हया च्वन।
शान्ति धाःसा न्हयलं चाय्काः, बुद्धया शरणे वयत सन।

बुद्धं शरणं धर्मं शरणं संघं शरणं।

एकचौटो एतातिर ध्यान दिनुस

एक मात्र मासिक बौद्ध पत्रिका आनन्द भूमिलाई

विज्ञापन दिएर, ग्राहक बनेर, लेख दिएर

सहायता दिनु होला।

ल्हासा देया चिकित्सा शास्त्रे बौद्ध दर्शन

डा० होपराज वज्राचार्य

(न्हापाया लं)

(२) चाम्डो विधि

पाश्चात्य लेखक तय्सं ल्हासा देया चिकित्सा शास्त्र मेझी पेक्षाय् भारत व चीनया चिकित्सा शास्त्रतय्गु आपालं सूत्रया प्रभाव लाना च्वंगु खने दु धैगु मन्तव्य व्यक्तयाना तगु खने दु । जि स्वेवले योनतेन गर्भेन चिकित्सा शास्त्रे कन्जुर ग्रन्थया आधार दर्शन तेवा बिया आपालं बिषय ल्हासाया जन जीवन लिसे लोगु मौलिक सूत्रे अनुपोऽयाना मेझी – पेक्षा ल्हासा देया मौलिक शास्त्र रूपेहे तुल्ययाय् धुँकुगु दु । वरु मेझी पेक्षाय् जीवक त्रिदोष सिद्धान्त व नेपाया प्राचीन बौद्धतन्त्र चिकित्सक तय्गु आपालं सूत्रं तेवा बिया च्वंगु खने दु । प्राचिन चीनयागु विकित्सा शास्त्र अथेह भारतया आयूर्वेद विज्ञानया सूत्र नकल याना तगु किचः जि मेझी पेक्षाय् मखना ।

चाम्डो विधि – नाडो – विज्ञान अनुसार नाडीया गति परिक्षण यानालि सुद्ध वासः, उतम अन्न पान, स्वच्छ हावा, उचित आराम सन्तुलित मानसिक सुखाव इत्यादि स्वास्थ्य लाभ विषयले सल्लाह विइगु वर्तमान उपचार कलाय् वर्णन जुया च्वं थें हे खसां तवि बौद्ध जीवन नियमया आधारे उपचार यायगु विधि अनुसार याइगुर्लि मेझी-पेक्षाय् थगुहे मौलिकता क्यना च्वंगु दु ।

ल्हासा देशे मेझी-पेक्षा संस्थानत प्रमुखगु निगु दु- छगू पहाड्या च्वकाय् चकपोरी संस्थान, मेगु शहरे मेझी-खाँड संस्थान । थुपि संस्थाने अध्ययन याइर्पि

लामात ल्हासा देया प्रत्येक गुम्बापाखे छम्ह निम्ह जेहेन्दार्पि जवान लामात ल्यया छोई । खजा चिकित्सा शास्त्र अध्ययन यायत मंगोल, मञ्चवरांया, लडाख, भारत, नेपालनं छात्रत वर्पि दु । उपि संस्थाने ततधार्पि अवतारी लामा म्हेन्लार्पिसं स्वास्थ्य तथा रोग सम्बन्धी चित्र अंकित पौवात क्यं क्यं प्रशिक्षण बिइ । संस्थानया उपचार-शलाय् व्याहारीक ज्ञान नं विइगु याः । अध्ययनया अवधि छिँदेनसे क्षिन्याद तकन लगे जू वं । म्हेन्ला जुर्इपि लामा तय्त हि, चो, खिया वर्ण भेदया लक्षण भेद ज्ञानया साथसाथे नाडी एवं रोगया अनेक लक्षण ज्ञान सम्बन्धीनं वृस्तृतरूपं निदान ज्ञानया प्रशिक्षण विइगु या । गुर्लि गुर्लि प्रकारया संक्रामक रोगे रोगीया मूत्र परिक्षण याना स्वेगु, गन्ध सम्बन्धी नतु ना जक स्वेगु मखुसे, म्यं च्वकाँ स्वाद क्या त्रिदोष सिद्धान्तया मूल्य आधारं रासायनिक ज्ञानया नमूना केनेगु ज्ञानया प्रशिक्षणया नापं शरीरे नतुना स्वेगु इत्यादि प्रकारया निदान विधि कला सम्बन्धीन प्रशिक्षण बिइ ।

जीवक छम्ह बौद्ध काले पूर्वीय जगते छ्याति प्राप्तम्ह शल्य-चिकित्सक जूर्गुलि श्वहे चिकित्सकया सिद्धान्त प्रतिपालनयागु ल्हासा देशया चिकित्सा अध्ययन संस्थाने च्वामोसा, खच्चर, खिचातेगु म्हे शल्य-चिकित्सा अभ्यास यायगु प्रशिक्षण विइगुर्लि न त्यै । साधारण शल्य कुया म्हेन्ला लामा तय्सं मानव शरीरेन याः । “चिकित्सकया विफलं तिनि हे शल्य-चिकित्सकया अवसर प्राप्त ज्वा” धैगु चरीताथंयात बाँलाक ख्यालयाना न्हापालक रोग व जडीबुटीया प्राकृतिक शक्ति ज्ञाने अद्वितीय ढंगं प्रशिक्षण विइगु यायि ।

क्षान्ति

“ज्योति”

[थुगु लेख श्री गोविन्द नारायण (गणेश) भिकेदीया श्रद्धा कथं प्यपुं वोगु खः । आनन्द भूमि गंति जुल है । खुराक मगात धका करुणा बना वयेकलं रु. ५०।— चन्दा तथा क्षान्ति अथवा सहनशीलताया बारे लेख छापे यायेगु अनुरोध याना दीगुलि सहर्ष धन्यवाद यासें थव श्रद्धा स्तम्भ तथा चवना । आशा दु मेमेपि श्रद्धावान पिसं नं वयेकया ल्यू ल्यू शाया आनन्द भूमि यात लह्वंका दी धयागु । आनन्द भूमि छगू मात्र बौद्ध मासिक पत्रिका खः । परलोक वं पिनि नामे चन्दा तथा दोसां ज्यू । थःत योगु बारे लेख छापे याका दिसां ज्यू । (संपादक)]

क्षान्ति संस्कृत शब्द खः । पालि भासं खन्ति धाइ । बोधिसत्त्वं बुद्ध ज्वीत दशपारमी पुरे यायमा: धाइ । दान, शील नैष्टकम्य, प्रज्ञा, वीर्य, क्षान्ति, सत्य, अधिष्ठान, मैत्री व उपेक्षा पारमी यात दश पारमता धाइ ।

क्षान्ति खुगूगु पारमिताय् लाः । क्षान्ति धयागु सह यायेगु अथवा सहनशीलता यात धाइ । सह यायेगु धयागु कायिक व मानसिक धका निथी दु । अय् धयागु शरीरे (म्हे) छुं वेदना ज्वीगु व मने वाः ज्वीगु वेदना यात सह-याना च्वने फैगु धागु खः । जी मनूते पुचले वा थव संसारे मखुगु ज्या यकवं जुया च्वं । थज्यागु समाजे चवना जीविका यायबले मन भचा बसे तथा च्वने फयके माः । उकिं सह-याय फयकेत प्रज्ञा व वीर्य निता दयकेगु अभ्यास व कुतः यायेमाः । थव निता गुण दयकेगु कुतः मयायकं सहयाय् फंमखु । सहन शीलता दै मखु । संसारया वातावरण बाँलासा, मनूत भिसा, सदाचार सम्पन्नसा सह यायेमाः धयागु दै मखु । सहयाना च्वने मालीगु ज्या नं ज्वी मखु । उकिं सुनानं अयोग्यगु व अन्यायगु ज्या याइबले सहयाये मफु धाय् : हो छक विचाः याय् फयके माः । विवेक बुद्धि छक छ्यले फयके माः ।

सहयायेगुया मेगु अर्थ खः तँ पिहाँ वैथे च्वर्नाबले होश

तथा छ वया ला धका ख्याना कोत्यला तयेगु । मेष्वतं धाय् माल धा: सा तँ मनेसं तथा वाक्कु छिना फिना च्वनेगु । तँया सूरे छुं ज्या मयायेगु व खँ नं मल्हायेगु यात सहन शीलता धाइ । बुद्धत्व प्राप्त यायेत पुरे मयासे मगागु जुया थुकीयात क्षान्ति पारमिता वा बोधिसत्त्व गुण नं धाइ ।

सहयायेगु धयागु गुण बुद्ध ज्वी पिन्त जक मखु जुजुं निसें कया पर्वांग तकं फुकसितं मदयेक मगागु खः । सह यायेगु शक्ति मन्तकि राज्य चले यायेगु ला छु समाजे च्वना ज्या याये तक न फै मखु । छ्यें छ्यें पारिवारिक जीवने नं सहनशीलता मदयेक मगाः । सहन शीलता मंत कि तरकारी चि मगात धका, इले जा बुका मत धका कलाया संपु बने मास्ते वइ । सहनशक्ति दुसा शान्ति दइ ।

सहनशक्तिया महिमा

महात्मा सुकरात सप सःस्यूम्ह थें दार्शनिक (विवारक) जू । युनानया फुकस्यां वयेक यात माने याः । तर वयेकःया धर्म पत्नी (कला) धासा तँया मूर्ति । व न्हावले तँ पिकया ल्वाना च्वनी । नाइक खँ लहयेगु धयागु वं सयेका मतः । व मयजुं चिनि आपा मनला मस्यु; न्हावले खाइसे च्वंगु जक नया च्वनीगु ज्वी । सुकरात

छथे^४ सुंक च्वं च्वन कि ततःसकं हालेगु शुरु याइ ‘न्हावले पाकथे सुंक च्वं च्वनी’ धका धाइ सुकरातं सफू छगु कया स्वत कि हाली—थव सफूत मिनं मन, वया सफूनाप हे व्याहा यासा ज्यू नि, जि नाप व्याहा यायमाः ला ? हेरे गज्या मेसिके लाः वल !

छन्दु सुकरात पिने दुहाँ जक वल न्हापा थेंतुं बक बके यायेगु शुरु यात । सुकरातया पासांपि व विद्यार्थीपि निम्ह प्यम्ह नापं दु । सुकरातया कला शोभित मरेक हाला च्वंगु खना इमि तं पिहाँ वल । तर सुकरात नं मवासे सुंक च्वं च्वन । कलामेस्यां भात सुंक च्वं च्वंगु खना छोमी ध्यो लुइये तं क्वाना वल । व फुन तस्सकं हालेगु शुरु यात । सुकरात अय्नं सुंक च्वं च्वन । कलाम्ह तमं ऊई थे जुया पिने वना ध्याच छबाटा कया हया थः भात सुकरातया छ्यने घ्वालालां लुना बिल ।

अले सुकरातं न्हिला धाल—, देवी ! थौं ला पुलांगु उखान अणुद्व जुल, मिले मजुल । उखान खः “न न्याः वा मगाः” थौं न न्याः थे वा वल । छ तःसकं हालीम्ह जक भापिया च्वनागु अथे मजुल खनि ।

सुकरात न्हिलान्तुं च्वन— छम्ह विद्यार्थीया साप तं पिहाँ वल । व विद्यार्थी धाल— “भो गुरु ! थव मिसा ला चाण्डाल का, छ्रित योग्य मजू ।”

सुकरातं धाल— मखु मखु, थव मिसा जित हे लो पाय्-छि जू । थ्वं जित थाना थाना जाचे याना च्वं, सुकरात कच्चाम्ह ला कि पक्काम्ह । वं जित धुर्कि न्यंका च्वंगुर्लि जि थ्वीका कायेकु जिगु मने दुने सहन शक्ति दु मदु धयागु ।

कलाम्हेस्या थव खं न्यनेवं भातया पलि भोपूवन । खवया खवया धाल— छि ला देवता हे खः । छ्रित जि म्हसीके मफत ।

थव धात्थे तपया महिमा खः । थज्यागु तप व सहन

शीलतां मनू प्रगतिया लंपुइ वना विजयी जुइा मर्भि पिनिगु मन हे हीका बीगु शक्ति सहन शीलता याके दु ।

सुनानं छुं धागु खैंय विचार मयासे विवेक दुद्धि हीन जुया छक्कलं कथि दाम्ह सर्प थे फुले जुया तं पिकायगु उचित मजू । थव महात्म्य गुण मखु । सहयाये मर्कुर्पि च्वे याहाँ वने फै मखु । सहयाये फुमेसित आपासिनं माया व प्रेम याइ । आपासिया यइ छाय् धा:सा सहन शीलता दुमेसिके तं पिहाँ वइ मखु । वया शत्रुत दइ मखु । सहयाये फुमेस्यां आपा याना मढ़क ज्या याइ ।

सहयायेगु छगु तः धंगु शस्त्र थे खः धयां छुं पाइ मखु ता । तंया विरोधे ल्वायेत मदयेक मगागु हथियार खः । मेपिसं कडा शब्द प्रहार याना हड्डबले वयात पना तयेगु ज्याभः खः वासः खः । श्रमण ब्राह्मण ते लागी तिसा हे खः । सहन शीलता मर्दुर्पि भिक्षु व साधुपिन्त शोभित मर्दुर्पि धायका च्वने माली । श्रमण ब्राह्मणते लागी सहन शीलता अंग रक्षक हे खः धा:सां छुं मपा । तं रूपी मोटर गाडी दिकेगु ब्रे क हे सहन शीलताखः ।

अेक विचाः याना स्वये बले सहयायेगु धयागु अपु मजू थे व व्यावहारिक मजू थे च्वंसां थेक्क स्वयेवले कीगु जीवन रुःरुः धायेकेत सहन शीलता मदयेक मगागु गुण खः । सहन शीलता मंत कि मसाक नयेगु व बामलाक पुने छुइ मखु । मेहनत मयासे सुंक च्वना नयेगु पल्के थ्वी । की चिकुलां लुमुसे च्वंगु वसः गःकः मदेवले चिकु चाइ । चिकु व ख्वाउंगु सहयाये मफै बले अल्सी जुया च्वनी । तं पिहाँ वइ च्वनी । मने असन्तोष जुया च्वनी । थुकिया अर्थ थव मखु कि वसः मदुसां चिकु सह याना च्वने माः । मिसाते मुथ न्हापा चिकुसे च्वं धका लः का मवंसे च्वंसा वसः मह्यू से च्वंसा छु ज्वी ले ? मिजं तसें लः गुलित ख्वाउं धका मसीनं फु । धात्थे धाय् माल धा:सा मिजं

तेके सिकं मिसातेके सहन शीलता अपों दु धायमाः । अथे है की तानोसां सहयाये थाकु चाः । सहयाये मफुगुलि याना तानो धका अल्सी जुया याये मागु ज्या मयासे सुंक च्वनेगु बानि दु । मयोम्ह खनी बले, मयोगु न्यने बले, मयोगु न ताइबले, मसागु नये माली बले, बवाचुरे च्वंगु वसः पुने माली बले सहयाय् मफया तँ पिहाँ वये यो । सहयायेगु बानि यीके उस्त मदु । अले सुख मदयका च्वने माली । सह यायेगु शक्ति दुसा म्वासां म्वासां मस्तथे तँ पिकया च्वने माली मखु ।

की गुबलेै गुबलेै ल्वे जुइका च्वने माली । कपा स्याना च्वनी । प्वा: स्याना च्वनी । जोर वया म्हस्याना च्वनी बले सहनशीलता! मदुसा आयाम ! आयाम ! धका छतपते जुया च्वनी । जित मजिल मजिल धका हला च्वनी । सहयाये फुसा ज्ञानिम्ह मधारेै सुंक च्वंच्वनी ।

सहयाये धयागु बोँधसत्त्व गुण खः । महापुरुष ज्वीगु व नेता ज्वीगु वासः खः । बोधिसत्त्व धैपिसं आपालं सहयायेगु अभ्यास याना च्वं । बुद्ध महापुरुष जूगु हे सहयायेगु गुणं याना खः । बुद्ध थेै ज्याम्हेसित महीर्पि मनूतसेै लाक्को पाक्को धया बोविया च्वंगु जक मखु स्यायेत नं कुतः यागु खैै पालि त्रिपिटके दुथ्याना च्वंगु दु । बुद्ध द्वम्ह सहयाये फुम्ह खः धयागु खैै ध्वीका बीया लागी छ्यू घटना थन न्हाथने तेना ।

छन्दुया खैै खः । आक्रोशक ब्रह्मां भगवान बुद्ध यात भोजन याके धका निमन्त्रणा याना छ्यें सःता भोजन याकेगु गनं गनं छ दोँह, गधा, फै, ऊँट धका बोविया च्वन ।

गौतम बुद्ध मुसु मुसु न्हिला विज्यात । वसपोलं छुं धया बिमज्याः ।

अले ब्रह्मां न्यन— जि थपाय्सकं बोविया नं छपिनि तँ पिहाँ मवो । छाय् नुगले मस्याः ला ?

बुद्धं धया विज्यात— जि छंवाय् पाहाँ वयाम्ह । छं साक्क ज्वरे याना नके त्यंसां जि नये मयो ।

जि छत छुं नं ज्वरे याना मतया धका ब्रह्म नं धाल ।

बुद्धं धया विज्यात— व का ! छं दोँह, गधा, फै व ऊँट धका धया साक्क ज्वरे याना पाहाँ याकेत सन । जि नये मयो । छंगु बचन छत तुं का । जि स्वीकार मयाना । छं ब्वो ब्यूगु जिगु मने दुहाँ मवं उकि तं चाय् मागु छु दु ? जि छतिै नुगले मस्या ।

बुद्धया खैै न्यना ब्रह्मा पाक जुया च्वन । मनं मन कल्पना यात — गज्याम्ह भगवान बुद्ध ! गुलि जक मन वः लागु वया । अपायसकं ब्वो विया नं मुसु मुसु न्हिला च्वन ।

ब्रह्माया मन मच्वना न्यन— मखु श्रमण गौतम, थपायसकं बोविया नं गथे जुया सहयाय फुगु ! छु याना तँ मचासे च्वने फुगु ?

बुद्धं धया विज्यात— ध अभ्यास व बानि खः । विवेक बुद्धि व चिन्तन शक्तिया फल खः । न्ह्यावलेै होश तया सावधान जुया च्वने फयके माः । होश मंत कि न्ह्याक्को सः स्यूसां, सत्संगत भिसां तं पिहाँ वो ।

थुलि खैै न्यनेवं ब्रह्माया मती वन अभ्यास धयागु माहे माः खनि । बानि धयागु छ्यला यंका थेै ज्वीगु । अभ्यास मदयेकं भावना जक याना तँ व ईर्ष्या स्याय फै मखु । बुद्ध धात्थेै मन वःलाम्ह व सहनशीलता दुम्ह खः । जि नं बुद्धया शरण वने धका मन हीका बुद्धि दुम्ह जुया ब्राह्मण बौद्ध जुल ।

धर्म गजयागु ज्वी मा !

-धर्म सुन्दर शाक्य ख्वप

संसारे नाना प्रकाराया धर्म दु। छगू निगू खैं फुक धर्मेसं
उथे उथे च्वंसा नं थथःगु नियम विधान अलग अलग हे
दु। धात्थेंयागु धर्म गजयागु ज्वीमा धका धायेत अध्ययन
यक्व मानि, विवेक बुद्धि मानि, स्वतंत्र चिन्तन मानि।
स्वतंत्र चिन्तन मदयेकं थ्व हे धर्म तःथं धाये मच्छि। छाय
धाःसा आपासिया थः थःगु परम्परागत धर्म विश्वास दु,
गुरु दु। उकी हे विश्वास दु। बुद्ध्या धापू अनुसारं परम्परा-
गत विश्वासे गुरु भक्तिस लाना विश्वास याना च्वनेगु धर्म
ठीक मजू। थःगु स्वतंत्र चिन्तनं विचाः याना थ्व धर्म
व्यवहारिक खः मखु, आपा मनूतसे पालन याये फैगु खः
मखु, बहुजन हित ज्वीगु खः मखु विचाः याना स्वये मा:।
गुरुं धायवंतुं विश्वास याय मज्यू।

थःम्ह हे गुरुं चिनि धयागु पालुसे च्वनि धायवंतुं थःम
विचाः हे मयासें गुरुं धागु ख हे खैं धका मिखा तिसिना
स्वीकार याना च्वनेगु धर्म धका भगवान बुद्धं गनं हे धया
विजयागु मदु।

गुरु धयापि अनेक प्रकारयापि दु:- खैं ज्वीगु बुद्धि
बीम्ह, प्राणी हिंसा याना स्वर्गे वनी धाइर्पि नं गुरु दु।
जोषण याना धनी ज्वीफु धाइर्पि नं गुरु दु। करपिन्त छोँक
तयेगु बुद्धि स्थना बीम्ह नं गुरु दु। ज्या स्थना बीम्ह नं
गुरु दु। भिगु लैंपु क्यना बीम्ह नं गुरु दु। थूपं फुक्क खैं्
थःगु बुद्धि छ्यला जाचे याना खः मखु, ज्याय् खेले दु मदु
धयागु थ्वीका काय्मा:। लुँकमि तसे लुँ जाचे याइर्थे
जाचे याना स्वयम्भा:।

धर्म धयागु थजयागु ज्वी फै मखु- गुरु धर्म मेपिन्त

कने मज्यू, क्वजातपिन्त मज्यू धाइ। थजयागु धर्म स्वार्थ
व छगू वर्ग यागु जक जुइ। धर्म धयागु आपासिगु
जीवने आदि मध्य व अन्ते तकं हित जुया च्वनीगु, अम्ह
गरीव मेसिनं नं यायेगु अधिकार दुगु व मेपिन्त कने बले
उलि हे उपकार थजु। मेपिन्त सीके मज्यूगु व धाय् मज्यूगु
धर्म भिगु धर्म मखु। धर्म खः धयागु जूसा बहुजन हित
ज्वीगु ज्या ज्वी मा:। बुद्धं धया विजयागु दु- धर्म धयागु
सन्दिट्को= थनया थन हे खने दयेक फल बीगु, अका-
लिको= यक्को ई बिते ज्वी धुंका फल बीगु मखु, एहि-
पस्सिको= थन वया सो वा धाय बहगु खः। जिगु (बुद्ध
यागु) धर्म गुरु मुथि मदु। उकि न्ह्यागु धर्म नं खः मखु
धका आलोचना याना, परीक्षा याना स्वयेमा। अन लिपा
तिनि धर्म ग्रहण यायेमा:। गथे कि लुँ कमि तसे लुँ न्याना
काइ बले वाँलाक स्वया, कसी च्वला स्वया जक मगाः मी
काला तिनि लुँ न्याना काइ। अथे हे न्ह्यागु धर्म नं थःगु
न्ह्यापुइ काला वा च्वला स्वये मा:। न्ह्यागु धर्म नं काचा
काचां भिगु खः धका स्वीकार यायेगु पायच्छि मजू।
लुँसिया तःगु वाँलासां लिपा हाकुसे च्वना ली व सिज
ज्वी थें धर्म नं जुइ यो। थः कितिलाकेत नं दयेका तःगु
धर्म त यक्वं दु।

बुद्ध परिनिर्वाण ज्वी तेका सुभद्र धयाम्ह परित्राजकं
बुद्ध याके न्यन- धर्म धयागु गजयागु ज्वी मा ?

अबले बुद्धं धया विजयात- गुगु धर्म चतु आर्य सत्य
दु खया कारण व दुःख मदयेका छोयेगु उपाय आर्य अष्टाङ्ग-
गिक मार्ग दइ मखु व धर्म ज्वी फै मखु। आर्य अष्टाङ्गिक

(ल्यं १६ पेजे)

Why Meditation ?

By Bhikkhu Piyananda (Sri Lanka)

Many people in the world today are searching. They are searching, but they are not finding. Some do not even know what they are searching for. On the other hand, some know they are searching for some kind of inner peace and harmony. They have found worries. They have found so much confusion and disturbances. They have found more unsatisfactoriness. But they have not found the peace and harmony within. Most people are adopting the wrong methods to find peace and harmony, they are looking outside themselves into the external world as the source of their troubles, worries and problems. They look to the solution of their problems in their family, job, partner, friends, etc. They believe that if they can only change the external conditions in their environment, they can become peaceful and happy. The external conditions change, but they do not become peaceful and happy. And now so many people are turning their attention to the real source of their happiness and their troubles. The mind, to turn your attention to the 'inner man', the mind, is to come to meditation.

Today meditation is appealing to so many people of all walk of life amongst various races and religions. Why? Because the mind works with or without any particular race or religion. The task of meditation is to understand the nature of the mind and to make use of the mind in daily life. The mind is the key to happiness; the mind is the key to miseries. To understand and to make use of the mind is a task that

cuts through all religions. Thus meditation can be practised by anyone, regardless of his religious label.

Benefits of Meditation

There is so much for a man to do to gain pleasure in this rat-race world. Then why meditation? Here are some of the benefits that can come to you if you practise meditation.

If you are a busy person, this meditation can help you to get rid of your tension and to find some relaxation.

If you are a worried person, this meditation can help you to calm down your worries and to find either permanent or temporary peace.

If you are a person who has endless problems, this meditation can help you to develop the courage and strength to face and to overcome these problems.

If you lack self-confidence this meditation can help you to gain the self-confidence that you need. This self-confidence is the secret of your success.

If you have fear in your heart, this meditation can help you to understand the real nature of the objects that are making you afraid—then you can overcome the fear in your mind.

If you are always dissatisfied with every-thing—nothing in life seems to satisfy—this meditation will give you the chance to develop and to maintain some inner satisfaction.

If you are sceptical and disinterested in religion, this meditation can help you to go beyond your own scepticism and to see some practical value in religious guidance.

If you are a frustrated, heart-broken person due to lack of understanding of the nature of like and the world, this meditation will truly guide you and help you to understand that you are disturbed for unnecessary things.

If you are a student, this meditation can help you to increase your memory and to study more efficiently.

If you are a rich man, this meditation can help you to realize the nature of your wealth and how to make use of your wealth for your own happiness as well as for the happiness of others.

If you are a poor man, this meditation can help you to have some contentment and not to harbour jealousy towards those who have more than you.

If you are a young man at a cross-road in your life, and you do not know which way to turn, this meditation will help you to understand which road is the one for you to travel to reach your proper goal.

If you are an elderly man who is fed up with life, this meditation will bring you to deeper understanding of life, this understanding in turn will relieve you from the pains of life and will increase the joy of living.

(१४ पेजया ल्यं)

मार्ग— सम्यकदृष्टि = पायाछिगु विचार, सम्यक संकल्प = पायाछिगु संकल्प, सम्यक वचन पायाछि जीवीक खँ ल्हायेगु, सम्यक कर्मान्ति = पायाछि जीवीक ज्या यायेगु, सम्यक आजीव पायाछिगु जीवन, सम्यक व्यायाम = पायाछिगु कुतः, सम्यक स्मृति = पायाछि जीवीक सतर्क जुया च्वनेगु सम्यक समाधि = पायाछि जीवीक मन बसे तया च्वनेगु। थुपि खँ मदुगु

If you are a hot-tempered type, you can develop the strength to overcome this weakness of anger, hatred and resentment.

If you are a jealous type, you can understand the danger of your jealousy.

If you are a slave to your five senses, you can learn how to become the master of your sense-desires.

If you are addicted to drinking or to drugs, you can realize how to overcome your dangerous habit which has enslaved you.

If you are an ignorant person, this meditation will give you a chance to cultivate some knowledge that will be useful and beneficial both to you and to your friends and family.

If you really practise this meditation, your emotion has no chance to make you a fool any more.

If you are a wise person, this meditation will take you to the supreme enlightenment. Then you will seethings as they are, and not as they appear to be.

These are some of the practical benefits that come from doing meditation. These benefits are not for sale in any shop or department store. Money can not buy them. They are yours for the practice of meditation.

To be Continued.

धर्म धर्म मखु धका बुद्ध धया विज्ञात । बुद्धया थ्व मार्ग सकसितं ज्यू थें ताः । मनूत्सें मथुया थ्व मार्ग यात न मख्ये थ्वोका मनूते जीवन हनेत मछियें च्वक अर्थ छयाना हये थुंकल । बुद्ध धर्म सुयागु जीवन यात रुयानुसे व मछिकेत मखु । थ्व धर्म कतिला पाक व शोषण याइपिन्त अवश्य न छिना मखु वर्ण रुप्रातुसे न च्वनी । उकि झीस बिचाः याना थ्वीका काये माल धर्म गज्यागु जीव मा ।

सम्भाचार

उथान्त को निधनमा शोक सभा

राष्ट्र संघका भूतपूर्व महामन्त्री उथान्तको निधनमा लुम्बिनी विकास सहयोग समितिको आयोजनामा भिक्षु अश्वधेष्ठ स्थविरको अध्यक्षतामा गत मंसीर १२ गते व्यसेको शोक सभाले निम्न लिखित शोक प्रस्ताव परित गरेको छ ।

संयुक्तराष्ट्र संघका भूतपूर्व महामन्त्री उथान्त को असामिक निधनमा स्थानीय बौद्ध संघ, संस्था तथा विभिन्न समितिहरू द्वारा संयुक्तरूपमा आयो जित सभाले उहाँको असामिक निधनले विश्व-बौद्ध जगतमा अपूरणीय क्षति भएको अनुभव गरेको छ र यसै सभाले उहाँ बाट भएको बुद्ध धर्म को सेवा तथा विशेषतः लुम्बिनी विकास योजनाका अग्रदृत हुनुको साथै विश्व भातृत्व प्रेमी हुनु भएका वहाँ प्रति आभार प्रकट गरी २ मिनट मीन धारण गन्यो ।

सर्व प्रथम भिक्षुहरू द्वारा पंच शील प्रदान र अनित्य गाथा पाठ बाट शोक सभाको सुरु भएको थियो ।

भिक्षु अश्व धोषले उथान्त प्रति समवेदना प्रकट गर्दै भन्नु भयो — श्री उथान्त जन्मतः बौद्ध हुन् । त्यति मात्र हैन जसरी बुद्ध शान्तिका अग्रदृत हुनु भएको थियो त्यसरी नै उथान्तले पनि बुद्धको अनुसरण गरी विश्व शान्तिका लागि यथा शक्ति प्रयत्न गर्नु भएको कुरा सबैमा विदितै छ । उहाँको देन मध्ये एउटा ठूलो देन हो लुम्बिनी विकास योजना । वहाँ प्रति श्रद्धाङ्गली दिनु नै लुम्बिनी विकास योजनालाई साकार पार्नु हो । लुम्बिनी विकास पूरा नभए सम्म वहाँ प्रति अर्पण गरेको

श्रद्धाङ्गली केवल नाम मात्रको हुनेछ ।

उक्त शोक सभामा श्री आशाराम शाक्यले उथान्तको संस्मरण गर्दै भन्नु भयो — उथान्त शान्ति प्रिय मिलनसार र तटस्थ स्वभाव भएको हुनाले संयुक्त राष्ट्र संघका महामन्त्री पदमा छानिनु भएको कुरा उल्लेख गर्दै श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्नु भयो ।

श्री तीर्थनारायण मानन्धरले उथान्तको असामिक निधनमा समवेदना प्रकट गर्दै लुम्बिनी विकासको निमित्त वहाँबाट पाएको सक्रिय योगदान बाट विज्ञत हुनु परेको मा पनि खेद प्रकट गर्नु भयो ।

श्री लोक दर्शन वज्राचार्यले पेश गरेको शोक प्रस्ताव-लाई श्री भक्त विरसिहले समर्थन गर्नु भयो ।

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको कार्य समितिको बैठकले संयुक्त राष्ट्र संघका भूतपूर्व महासचिव उथान्तको निर्वाण कामना गर्दै वहाँबाट लुम्बिनी गुरु योजना निर्माणका लागि गर्नु भएको योगदानको पनि स्मरण गरेको थियो ।

अखिल नेपाल महायान बौद्ध समाजले दिश्रोत उथान्तको निर्वाण कामना गरो भगवान्का पूजा गन्यो ।

महायान बौद्ध समाजको सभामा पनि विभिन्न वक्ता-हरूले भगवान बुद्धको जन्म स्थल लुम्बिनी विकास गुरु योजनाको लागि श्री थान्तले दिनु भएको योगदानको चर्चा भएको थियो ।

श्री ५ को जन्मोत्सवको उपलक्षमा महापरित्राण

श्री ५ वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवको ३० औ जन्मोत्सवको उपलक्षमा मौसुम सरकारको सुस्वास्थ्य र दीर्घायु कामना गर्दै पौष १४ गते आनन्दकुटी विहारमा अहोरात्री भिक्षुहरूद्वारा महापरित्राण पाठ हुने भएको छ ।

सकिमना पुन्ही

पुन्ही पतिकं उपासक उपासिकार्पि आनन्दकुटी विहारे
मुना बुद्ध पूजा व धर्म छलफल आदि याना त्रिच्छिंच्छ आनन्द
पूर्वकं पुण्य कमाय् यायेगु ज्या जुया वइ चवंगु न्यी न्यादैं
मयाय् धुंकल । आनन्दकुटी दायक सभाया अल्सी मचागु
कुतलं व उपासक उपासिकापिनिगु त्यानु मचागु श्रद्धां
थवदैं मछिं अखण्ड रूपं पुन्ही पतिकं पुण्य कार्यं चले जुया
वया च्वन । आदच्छिति न्हावं निसे स्वयम्भू ज्ञानमाला
भजन खलःया ग्वाहालि याना पुन्ही पतिकं आनन्दकुटी
विहारे जुया चवंगु धर्म कार्यं लङ्घःधाया वल ।

सकिमना पुन्ही खुनु यें यल खवप ठंमी, सांगु(त्रिशूली)
या उपासक उपासिकापिसं भाग कागुर्लि उखुनुया पुण्यकार्यं
कङ्कः धाल ।

बुद्ध पूजां न्हो भिक्षु कुमार काश्यपं शील प्रदान याये
धुनेवं बुद्ध पूजा जुल । बुद्ध पूजाया न्हो भिक्षु अश्रोषं
बुद्धया परिचय विसे धया विज्यात बुद्ध छभ्ह क्षान्तिवादी
खः । थः क्षान्तिवादी जुया जक हे मेपिन्त नं सहन-
शीलताया वारे उपदेश याना विज्यात । बुद्धया उपदेश
अनुसारं वःलामेस्या न्होने वःमलामेसिनं व विद्वान मेस्या
न्होने अशिक्षितं सहयायेगु धात्थेया सहनशीलता मखु ।
वःलामेसिनं वःमलामेस्या न्होने व अशिक्षितया न्होने
विद्वानं सहयायेगु हे धात्थेया क्षान्ति व सहनशीलता खः
धयातःगु विचारणीय व सामयिक जु ताः ।

२५०० दैं न्हापा नं भौतिक उन्नति जू

बुद्ध पूजां लिपा भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं उपदेश
कार्यक्रमे धया विज्यात — थ आसने चवं वयागु अर्ति बुद्धि
वित मखु बरु बुद्ध व बुद्ध धर्म पाखे ध्यान आर्किष्ट यायेत
जक खः ।

न्हागु ज्याय्सनं श्रद्धा न्हापां दया वइ । श्रद्धा मद-

येकं छु ज्या सिद्ध मंजू । बौद्ध साहित्य पाखे नं छक श्रद्धा
तये माल । थौकन्हे भौतिक व गह निर्माण तस्कं उन्नति
जू धाइ । बौद्ध साहित्य अध्ययन याना यकेबले २५०० दैं
न्हापा नं उन्नति जुया चवंगु खने दु । सिद्धार्थ कुमारया
जीवनी छक अध्ययन याना यकेबले हे सीदु गुलित भौतिक
उन्नति जू धयागु ।

सिद्धार्थकुमारया स्वंगु दरवार मध्ये गृष्म कृतुया
प्रासादया वर्णन स्वया यकेबले न्यातेजाया च्वे कसी ट्यांक
तया मसिन चले याना लः थत छोया तःगु खँ, कोथा छकू
छक्क्या छायपा: व चित्र च्वयातःगु खँ, छ्यंगुया इलामे
द्योने ल्वहँ ग्वाररं त्वीका नं न्यार्थे सः वेका नकलिगु वा
वयेकीगु बयःन स्वयेबले अवले यें थौकन्हे छु उन्नति जू ?
भौतिक विलाषिताय् च्वना वक्क वया सिद्धार्थ कुमारं
गृहत्याग यागु खँ न्ह्यथना विज्यात ।

उद्धाटन

आनन्दकुटी विहारया च्वे स्वंगः चैत्यसं ग्वाखुँचा
खालि जुया चवंथाय् सांगु (त्रिशूली) या श्री बोधिरत्न
शाकया श्रद्धां स्वम्ह बुद्धिं स्थापना जूगु उद्धाटन कार्यं
भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर पाखे सम्पन्न जुल । उद्धाटनं
लिपा वसपोलं धया विज्यात — मिखा धयागु गन गन वने
यो । अपोस्या बाँलागु स्वये दुथाय् वने यो । तर त्रिशूली
थ्यंक च्वैमेस्या फुसुलुगु ग्वाखुँचाय् मिखा वबले ग्वाखुँचा
जायक बुद्ध मूर्ति खने दत । आ स्व स्वः पिनि लुधं,
फुसुलुगु स्वया च्वने म्वाल । मिखा धयागु भि थाय् नं वं
श्रद्धा दुर्पि नं दनि खनि ।

न्हगु चलन

अनाला लच्छिया स्वयम्भू ज्ञानमासा भजन खलया
पाखे स्वयम्भूइ अभूतपूर्व बृहत् ज्ञानमाला सम्मेलन जूबले

लच्छ यंक श्रद्धावान पर्से छन्हु छःहु पा: केया ज्ञानमाला
भजने वकोसित जलपान संग्रह यात । थ्व छगू बाँलागु
न्हगु चलन खः ।

अये हे आनन्दकुटी विहारे नं येंद्या पुन्हीबले निसें
पालंपा याना श्रद्धावानपिसं जलपान संग्रह याकेगु चलन
दया वल । वंगु येंद्या पुन्हीबले जगतरत्न साहु जलपानया
दाता जुयादिल । कतिपुन्ही बले श्री भाइ काजी रजितकार
दाता जुल । सकिमनापुन्ही बले धर्मकीर्ति विहारया उपा-
सिका पुचः मध्ये छगू पुचलं दाताया जिम्मा कया विल ।
थ्व छगू बाँलागु व न्ह्याइपुसे च्वंगु चलन ख थे ताः ।

ज्ञानमाला भजन खलःया गौरव

अनाला लच्छया स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलः
या आयोजनाय बृहत् सम्मेलन जूगुलि मचा मचांपे ज्ञान-
माला संघत यक्व दत । उकी मध्ये नां जाम्ह ये असंया
अन्नपूर्ण ज्ञानमाला संघ खः । थ्व संघया ज्या खना यक्व-
सिया लयताः वो । सकसिनं स्ववम्भू ज्ञानमाला भजन यात
प्रशंसा याना च्व धयागु चर्चा दु । बनेपाय नं ज्ञानमाला
भजनया साप चर्चा जक मखु ज्ञानमाला भजनया जक माग
दु धयागु समाचार दु ।

बुट्वल, तानसेन, रिडी गुलमी व चैनपुरे नं ज्ञानमाला
भजन मंडल दयेका प्रवार जुया बोगु समाचार दु । थ्व
ब्बरं स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलया न्हाय तपुके थाय
दु धयागु चर्चा दु । छाय धासा कार्यपि छर्पि स्यस्यलापि
दया वल । स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलः बुन्हा जूसां
भजन याइपिनि मन बुन्हा ज्वौ मखु धयागु नं आशा याना
चर्चपि दु ।

धर्म पूजा

बौद्ध देशे भिक्षुपिसं धर्मउपदेश (बाखौ कने धुनेवं)
सिध्येवं श्रद्धा दु पिस बा आयोजकतसे न्ह्यागुसा पूजा

यायेगु चलन दु । गनं ध्येबा नं दु, गनं फलफुल आदि
खाद्य प्रदार्थ बा मेगु छुं चीज पूजा बा दान यायेगु चलन
दु । थुकी यात धर्म पूजा धाई । थ्व चलन स्वयम्भू ज्ञान-
माला भजन खलया पाखैं बुद्ध पूजा ज्वीथाय धर्म पूजा
यायेगु चलन चलित जुया वइ च्वंगु दु । व हे चलन
आनन्दकुटीस वंगु सकिमना पुन्ही बले निसें पालंपा याना
श्रद्धा दुपिसं पा: कागु जुया च्वन । श्री पंच बहादुर चित्र-
कारं धर्म पूजा पा: कया लैंपु क्यना दिल ।

धर्मदान

त्रिशूलीयाम्ह श्री बोधिरत्न शाक्य दिवंगत थः माँ
आशामाया पुण्य स्मृतिस बुद्धकालीन श्राविका सफ् प्रकाश-
नार्थ सहायता स्वरूप दां १००१- धर्मदान याना विजात ।

लुम्बिनी महापरित्राण

२८ मंसीर २०३१ लुम्बिनी । पूज्य अनिरुद्ध
महास्थविरया खीदैं बुद्धि या उपलक्षे लुम्बिनी बनस
दकले न्हापां भिक्षु पिनि पाखैं महापरित्राण जुल ।

थुगु महापरित्राणया नां लुम्बिनी बने अभूत
पूर्व कथं ज्ञान माला भजन सम्मेलन जुल । २६ मंसीरं
निसें २९ सुथे तक बौद्ध मेलाया रूपे चह पह जुल ।

ये असंत्वया अन्नपूर्ण ज्ञानमाला संघया भजनं न्हगु
बातावरण हया विल । बुट्वल ज्ञानमाला संघं न्हगु
प्रेरणा विल । तान्सेन टक्सारया ज्ञानमाला भजनं न्ह्याइपुसे
च्वंका विल । महापरित्राण व ज्ञानमाला भजनया
कार्यक्रमं बुद्ध हानं छक लुम्बिनी विजयागु थें च्वन ।

२८ मंसीर खुनु लुम्बिनी बन छगूलि रंगीचंगी वसः पुना
तःपि नेपाली भाजु मयजु भिनि चहपहःलं छःछः धाल ।
आपासिया म्हुतुं पिहां वल काठमाडौं ले च्वना थे च्वां

चतुर्दिशाय विज्याना चर्पि भिक्षुपि न्यीन्याम्हं मुन ।
नारयणी अंचल, लुम्बिनी अंचल बागमती अंचल या मोटर
या न सम्मेलन जूगु समाचारं दु ।

अभूत पूर्वंगु बाँलागु महापरित्राणया मण्डप खना
लुम्बिनी वासी मनूत आश्चर्यं जुया चवन ।

बैशाली तीर्थ यात्रा पार्टि, अन्नपूर्ण ज्ञानमाला, बुटवल
ज्ञानमाला व तान्सेन टक्सार ज्ञानमाला खलत व मेरेपि
सहित खुसः ६०० मनूतसे अनिलद्व महास्थविरया
जन्मोत्सवं भाग कागु समाचार दु ।

अन्नपूर्ण ज्ञानमाला - तीर्थयात्रा

असंत्वाया अन्नपूर्ण तीर्थयात्रा भजन खलया आयो
जनाय वसं बुद्ध जन्म भूमि लुम्बिनी, बोधिज्ञान प्रप्त
जूगु थाय बुद्ध गया, धर्मवक्त्र प्रवर्तनं जूगु थाय सारनाथ,
महापरि निर्वाण जुया विज्यागु थाय कुशीनगर व श्रावस्ती
जेतवन, राजगृह नालन्दा बौद्ध तीर्थयात्रा याना सकुशल
९ मंसीर मंगल वार खनु बसं लिथंगु समाचार दु ।

टोखाय चैत्यपूजा

टोखाया प्रधान पंच केशवराज, भू. पू. प्रधान पंच पूर्ण
श्रेष्ठ व मेरेपि श्रद्धावानर्पि प्रमुखया अनुरोधं १८, १९
मंसीर निन्दुयंक ज्ञानमाला भजन व उपदेश कार्यक्रम भव्य
रूपं जुल ।

१९ मंसीर खनु सुथे ७ बजे निसे ज्ञानमाला भजन जुल ।
बुद्ध पूजां लिपा स्थानीय प्रधान पंच डंगोलं स्वयम्भू ज्ञान-
माला भजन खल व भिक्षु पिन्त थन सःता थुकथं पूण्य कर्म
याये खंगु जिमिगु भाग्यया खं खः । थुकथं थन भजन
गुबलैं मजूनि । थुकथं न्हूगु तालं बुद्ध पूजा गुवलैं नं
स्त्रये मनंनि । थौं थव पुण्य कार्य सम्पन्न जूगु पासा पिनिगु
व जनताया सहयोगं खः धया फुक्कसित धन्यवाद विया
दिल ।

नेपाली, चाइनीज व भारतीय लाकां, चाप्पल व मोजाया लागो सदां लुमंका दिसें ।

दबलकाजी तुलाधर, १०/८ लाकां ज्यासः, भोटाहिटी

व्यवस्थापक : भिक्षु महानाम, प्रकाशक : आनदकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू, नेपाल ।

मुद्रक : शाक्य प्रेस, ओम्बहाल, काठमाडौं । फोन नं १३६०४

- ज्ञानमाला भजनया सचिव श्री तीर्थनारायन मानन्धरं
धया दिल- स्थानीय प्रधान पंच प्रमुख टेक्काया श्रद्धावान
पिस ज्ञानमाला भजनयात सःता थज्योगु पूण्य कार्य याये
खंगु हंसया खं खः । ज्ञानमाला भजन खलया उद्देश्य मेपिन्त
ज्ञानया खं न्यंका की सकलं ज्ञानि ज्वी फयकेगु खः । अथे
धयागु झीगु बाँलागु चाला तोता यंकेगु । झीत शिक्षा मदयेक
मगा:, सत्संगत मदयेक मगा । बैशाख पुही खनु काठमाडौं
ले साप बाँलाक बैशाख पुन्ही उत्सव जू । थन छिकिपि नं
काया दीसा बाँलाइ, स्वयेदै धका अनुरोध याना दिल ।

ज्ञानमाला संघया अध्यक्ष श्री पूर्णमान उपासक ज्ञान-
माला भजन खलया परिचय विया धया दिल । स्वयम्भू
ज्ञानमाला भजन खल धका सस्था दुगु हे सुथे सुथे न्हिन्हिं
स्वयम्भू थ्यंक वना जिमि पासांपि भजन याना चवगुलि हे
खः । तर थव स्वयम्भू भजनया ज्या पिने पिने
नं गन गन सुना सुनां सतल अन अन वना भजन या वना
ज्ञान प्रचार या वनेगु खः । विशेषं परस्पर सहयोग दयेक
वनेगु खः ।

धम्मवती- चैत्य पूजा यानागुया फाइदा खः मत्ति
भिनीगु । मत्ति भिनकि मनू तःधं जुया यक्व सिनं माने
याका स्वागत याका च्वने दइ । भगवान बुद्धयात संकस्ल
नगरे तस्सकं स्वागत याना माने यात । सकसिनं भगवान
बुद्धयात भाग्यवानम्ह धका भापिल । मनूतसे न्यन, भो भग-
वान छल्पोल साप भाग्यवानम्ह खः छपिनि भाग्य गनं
वल ?

बुद्धया लिसः खः जिगु भाग्य आकसं कुतुं वगु मखु ।
जिगु थःगु भिगु कर्मं दया वोगु । जि मति भिक्का दुःख सिय
बहुजन हिताय ज्या यानागुलि भाग्य दत । यक्वसिनं माने
यात । उकि मत्ति भिकेमा अले गति भिनो धया विज्यात ।

अन्ते भिक्षु अश्रवापं धर्म देशना याना विज्यात ।